

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Komu náleží obchodní vedení ve veřejné obchodní společnosti?

Zákon o obchodních korporacích výslovně nestanoví, komu (kterému orgánu) náleží obchodní vedení[1] ve veřejné obchodní společnosti (totéž platí i pro komanditní společnost – srov. § 119 ZOK). Nabízí se proto otázka, rozhoduje-li o věcech obchodního vedení stejně jako v kapitálových společnostech (srov. § 195 odst. 1 a § 435 odst. 2 ZOK) a v družstvu (§ 706 odst. 1 ZOK) statutární orgán společnosti, nebo je-li obchodní vedení vyhrazeno jinému orgánu společnosti. V odpovědi na tuto otázku není právní teorie jednotná. Část odborné veřejnosti se kloní k závěru, že veřejnou obchodní společnost obchodně vede její statutární orgán,[2] zatímco jiní tvrdí, že k přijetí rozhodnutí ve věcech obchodního vedení je zapotřebí souhlasu všech společníků.[3] Cílem tohoto článku je upozornit na tento problém a předejít výkladové řešení.

Náleží obchodní vedení statutárnímu orgánu na základě jeho zbytkové působnosti? Nikoli.

Zákon o obchodních korporacích stanoví, že statutárním orgánem veřejné obchodní společnosti (dále také jen „VOS“) jsou všichni její společníci, kteří splňují požadavky stanovené v § 46 ZOK, přičemž společenská smlouva společnosti může určit, že statutárním orgánem jsou pouze někteří její společníci, kteří splňují požadavky stanovené v § 46 ZOK, či pouze jeden z nich (§ 106 odst. 1 ZOK). Pokud jde o vymezení působnosti statutárního orgánu VOS, zákon o obchodních korporacích mlčí (výslovně do ni nespěšuje ani obchodní vedení). Je proto nezbytné vycházet z úpravy v občanském zákoníku. Klíčovým je ustanovení § 163 o. z., které stanoví, že „*statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nespěší jinému orgánu právnické osoby*“. Mimo to může člen statutárního orgánu zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech (§ 164 odst. 1 o. z.). Z uvedeného vyplývá, že statutární orgán právnické osoby lze charakterizovat jako orgán, kterému náleží generální zástupčí oprávnění (§ 164 odst. 1 o. z.), tj. má vnější působnost, a dále tzv. zbytková vnitřní působnost (§ 163 o. z.). Ani občanský zákoník tedy explicitně nestanoví, že by statutárnímu orgánu (právnické osoby ani konkrétně veřejné obchodní společnosti) náleželo obchodní vedení. Je tak nezbytné zkoumat, zda obchodní vedení ve veřejné obchodní společnosti náleží jejímu statutárnímu orgánu na základě jeho zbytkové působnosti, či nikoli.

Zákon o obchodních korporacích v pasáži upravující veřejnou obchodní společnost na několika místech stanoví, že k některým rozhodnutím je třeba souhlasu všech společníků. Tak tomu je například v případě změny společenské smlouvy (§ 99 odst. 1 ZOK), rozhodnutí o vyloučení společníka v kadučním řízení (§ 101 odst. 2 ZOK), rozhodnutí o započtení pohledávky na náhradu vynaložených nákladů podle § 104 odst. 3 ZOK či rozhodnutí o podání návrhu na vyloučení společníka soudem pro porušení jeho povinností zvláště závažným způsobem (§ 115 odst. 2 ZOK).

Vedle toho navíc ustanovení § 105 ZOK stanoví, že „*k rozhodování ve všech věcech společnosti je zapotřebí souhlasu všech společníků, ledaže společenská smlouva určí jinak*“. Výklad právě citovaného pravidla je klíčovým pro zodpovězení položené otázky. Z citovaného ustanovení plyne, že pokud společenská smlouva nevyjme rozhodování o některé věci z působnosti všech společníků, pak k přijetí rozhodnutí o takové věci bude třeba souhlasu všech společníků.

Pravidlo § 105 ZOK a stejně tak zbylá výše uvedená ustanovení výslovně zakotvující působnost všech společníků nezbyvá než chápat jako *zákon, který svěřuje působnost jinému orgánu právnické osoby než statutárnímu*, ve smyslu § 163 o. z. Tato ustanovení fakticky vyprazdňují zbytkovou působnost statutárního orgánu veřejné obchodní společnosti. Nestanoví-li proto společenská smlouva jinak, nemá statutární orgán VOS žádnou vnitřní působnost; zůstává mu pouze generální zástupčí oprávnění.

Původ nejasností a vyvrácení protiargumentů

Na první pohled se tedy zdá, že ze zákona poměrně jasně plyne, že o obchodním vedení ve veřejné obchodní společnosti rozhodují všichni společníci konsensuálně, ledaže společenská smlouva určí něco jiného. V tomto ohledu se proto nabízí otázka, proč je problematika obchodního vedení ve VOS sporná. Soudím, že původcem stávající nejistoty je zejména důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích, ve které zákonodárce deklaroval svůj úmysl opustit úpravu obchodního zákoníku, která se zakládala na oddělení obchodního vedení od statutárního orgánu (srov. § 81 a 85 ObchZ). V důvodové zprávě se konkrétně uvádí, že „*v návaznosti na jednotné chápání pravidel správy obchodních korporací se opouští rozdělení obchodního vedení a statutárního orgánu. Napříště se tedy obě spojuje do rukou statutárního orgánu*“.

Zejména o text důvodové zprávy opřela svůj závěr, že obchodní vedení ve VOS náleží jejímu statutárnímu orgánu, Hurychová.[4] Zdá se, že rovněž zastává názor, že statutární orgán společnosti je současně jejím výkonným orgánem.[5] Tento názor ostatně prosazují i další,[6] kteří argumentují dále systematickým výkladem vycházejícím z úvahy, že dispozitivní úprava § 105 ZOK nedopadá na rozhodnutí ve všech věcech společnosti, jelikož rozhodování o některých otázkách svěřuje zákon o obchodních korporacích výslovně všem společníkům (srov. výše - např. § 99 odst. 1 ZOK, atd.). Na základě stejné logiky pak dovozují možnost vynětí rozhodování o věcech obchodního vedení z pravidla § 105 ZOK. Konkrétně uvádí, že „*výrazem ‚ve všech věcech společnosti‘ neměl zákonodárce v úmyslu odkázat na skutečně zcela ‚všechny‘ myslitelné záležitosti, o kterých může být v rámci veřejné obchodní společnosti rozhodováno, ale spíše jen všechny takové, které nejsou podřízeny nějakému speciálnímu režimu*“.[7] Specialitu režimu obchodního vedení argumentují úmyslem zákonodárce a povahou statutárního orgánu.[8] Na tyto argumenty nezbyvá než reagovat.

Pokud jde o argument systematickým výkladem, dovozují, že zákonodárce úmyslně rozhodování o vybraných věcech výslovně zakotvil mimo režim § 105 ZOK, aby vyloučil možnost, že by se o dané otázce rozhodovalo většinově. Dispozitivně formulované pravidlo § 105 ZOK totiž společníkům nejenže umožňuje, aby rozhodování o některých otázkách svěřili statutárnímu orgánu, ale rovněž, aby upustili od požadavku na konsensus.

Ani tvrzení, že statutární orgán společnosti je vždy jejím výkonným orgánem, není přiléhavé. Uvedené platí v obecné rovině pouze pro kapitálové společnosti a družstva. V jejich úpravě totiž zákonodárce obchodní vedení zařadil do působnosti statutárního orgánu, čímž ze statutárního orgánu vytvořil i orgán výkonný. I kdyby tak však výslovně neučinil, náleželo by obchodní vedení na základě zbytkové působnosti podle § 163 o. z. právě statutárnímu orgánu, ledaže by je zákon o obchodních korporacích (např. jak tomu činí právě v případě veřejné obchodní společnosti § 105 ZOK) nebo společenská smlouva výslovně zařadily do působnosti jiného orgánu. Dovození, že *de lege lata* nelze obecně stanovit, že statutární orgán obchodní korporace je současně jejím výkonným

orgánem. Jak je ostatně uvedeno výše, vnitřní působnost statutárního orgánu právnické osoby může být zcela vyprázdněna, přičemž neurčí-li společenská smlouva jinak, je tomu tak i ve veřejné obchodní společnosti.

V neposlední řadě považuji za nezbytné vyjádřit se k protiargumentu historickým výkladem opřeným o text důvodové zprávy v návaznosti na ustanovení § 2 odst. 2 o. z., který stanoví, že „*zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právní předpisu proti jeho smyslu*“.

Citované pravidlo má pouze interpretační charakter, je jakýmsi vodítkem k výkladu.[9] Přestože zdůrazňuje i výklad historický (subjektivně teleologický), je právě ten pouze podpůrnou výkladovou metodou, „*kteřá v určitých případech může korigovat závěry plynoucí z ostatních interpretačních přístupů*“.[10] V případě jeho užití je nezbytné nejen zkoumat, jaký byl úmysl zákonodárce, ale současně našel-li úmysl zákonodárce „*v zákoně samotném dostatečně určitý výraz*“.[11] Obecně se však upřednostňuje výklad smyslem zákona (objektivně teleologický výklad), nad výkladem založeným na úmyslu zákonodárce.[12]

Touto optikou je podle mého názoru nezbytné posuzovat i problém obchodního vedení ve veřejné obchodní společnosti. Přestože je úmysl zákonodárce zcela zřejmý z důvodové zprávy, mám za to, že se zákonodárci nepodařilo přenést tento úmysl dostatečně určitě do samotného zákonného textu. Za použití jiných výkladových metod nelze podle mého názoru dojít k závěru, že obchodní vedení ve veřejné obchodní společnosti náleží jejímu statutárnímu orgánu. Tento závěr nelze opřít o jazykový výklad § 105 a 106 ZOK; ten vede k závěru opačnému. K opačnému závěru směřuje i výklad teleologický. Lze usuzovat, že smyslem § 105 ZOK je podřadit rozhodování o otázkách obchodního vedení konsensu společníků a současně umožnit společníkům přesunout rozhodování o něm na statutární orgán. Konečně, jak je demonstrováno výše, i systematický a logický výklad § 105 a 106 ZOK a § 163 o. z. vedou k závěru, že rozhodování o obchodním vedení podléhá *de lege lata* souhlasu všech společníků.

Závěr a úvahy *de lege ferenda*

Na základě uvedeného lze uzavřít, že pokud společníci veřejné obchodní společnosti chtějí, aby o otázkách obchodního vedení rozhodoval statutární orgán, měli tak určit ve společenské smlouvě. Neučiní-li tak a o obchodním vedení bude přesto rozhodovat statutární orgán, budou taková rozhodnutí zdánlivá, resp. se na taková rozhodnutí bude hledět, jako by nebyla přijata, jelikož půjde o rozhodnutí, která nemá statutární orgán ve své působnosti (§ 45 odst. 1 ZOK ve spojení s § 245 o. z.). Společnost se tímto vystavuje značné nejistotě, která rozhodně není žádoucí.

Pokud chce zákonodárce dostát svému úmyslu, který deklaroval v důvodové zprávě, nezbyvá než úpravu zákona o obchodních korporacích novelizovat. Změnu zákonného textu považuji dokonce za vhodnou. Stávající úprava, v případě absence odchylného ujednání ve společenské smlouvě, činí rozhodování o věcech obchodního vedení těžkopádným a není operativní; to platí zvláště v případech, kdy je ve společnosti větší počet společníků. O vhodnosti stávající úpravy lze pochybovat i s ohledem na charakter veřejné obchodní společnosti, tj. společnosti osobní povahy, ve které se společníci osobně podílejí na řízení společnosti, a společnosti, která je založená do značné míry na důvěře mezi společníky. Společníci veřejné obchodní společnosti si zpravidla důvěřují a jsou přesvědčeni o schopnostech druhých (nebo by tomu tak alespoň mělo být). Pokud by tomu tak nebylo, stálo by za zamyšlení, zda s osobou, které nedůvěřují, zakládat veřejnou obchodní společnost, jelikož ostatní společníci se tímto vystavují značnému riziku. Ve veřejné obchodní společnosti všichni společníci ručí za dluhy společnosti solidárně celým svým majetkem (§ 95 ZOK). Z povahy osobní společnosti a osobní participace společníků na jejím chodu by podle mého názoru

mělo vycházet i zákonné pravidlo. Každý člen statutárního orgánu, tj. každý společník, který splňuje podmínky § 46 ZOK (srov. § 106 odst. 1 ve spojení s § 44 odst. 4 ZOK), by měl mít ze zákona možnost obchodně vést veřejnou obchodní společnost. Již dnes pak zákonná úprava umožňuje omezit ve společenské smlouvě členství ve statutárním orgánu pouze na některé společníky. Touto cestou by pak bylo možné některé společníky z rozhodování o obchodním vedení vyloučit (vždy však dohodou všech – srov. § 99 ZOK). Takto nastavené zákonné pravidlo by podle mého názoru více odpovídalo povaze veřejné obchodní společnosti.

Mgr. Bc. Daniel Lála,
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

---

[1] Zákon o obchodních korporacích rovněž nestanoví, co se rozumí obchodním vedením; lze vycházet z dosavadní rozhodovací praxe soudů vážící se k obchodnímu zákoníku. Srov. např. Rozhodnutí NS ČR ze dne 25.8.2004, sp. zn. 29 Odo 479/2003, Rozhodnutí NSS ČR ze dne 18.3.2005, sp. zn. 4 Afs 24/2003, či Rozhodnutí NS ČR ze dne 5.4.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006.

[2] T. Horáček in ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. Právo obchodních korporací. 1. vyd., Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 272.; HURYCHOVÁ, K. Obchodní vedení ve veřejné obchodní společnosti po rekodifikaci. Rekodifikace & Praxe, 2015, č. 7-8, s. 3-7.; Část autorského kolektivu J. Alexander, D. Hrabánek, J. Šilhán in LASÁK, J. a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I. díl, Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 748 -750.

[3] I. Štenglová in ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, P. a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 229.; Část autorského kolektivu J. Alexander, D. Hrabánek, J. Šilhán in LASÁK, J., op. cit. sub. 2, s. 748.

[4] HURYCHOVÁ, K., op. cit. sub. 2, s. 3-7.

[5] HURYCHOVÁ, K., op. cit. sub. 2, s. 3-7.

[6] Část autorského kolektivu J. Alexander, D. Hrabánek, J. Šilhán in LASÁK, J., op. cit. sub. 2, s. 749.

[7] Část autorského kolektivu J. Alexander, D. Hrabánek, J. Šilhán in LASÁK, J., op. cit. sub. 2, s. 749.

[8] Část autorského kolektivu J. Alexander, D. Hrabánek, J. Šilhán in LASÁK, J., op. cit. sub. 2, s. 749, 750.

[9] I. Pelikánová, R. Pelikán in ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 18.

[10] P. Lavický in LAVICKÝ, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář. 1.

vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 44.

[11] Rozhodnutí NSS ČR ze dne 16.10.2008, sp. zn. 7 Afs 54/2006.

[12] P. Lavický in LAVICKÝ, P., op. cit. sub. 10, s. 43, 44.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)